

Szent László király

A magyar oltáron, Csíksomlyón és szerte a Kárpát-medencében, a Kisdedet karján tartó Mária mellett jobbról Szent István áll, az országépítő bölcsesség jelképe, balról Szent László, kezében bárd és pajzs: ő a védelmező lovagkirály, *Magyarországnak édes oltalma, Szűz Máriának választott vitéze.*

Fenyegető fürgetegből védőpajzs

A magyarság nyert is, veszített is, Európa viszont csak nyert azzal, hogy István király nyugati típusú állammá zabolázta a hét szabad magyar törzs szövetségét. A nemrég még halálos veszedelmet jelentő magyar haderő Nyugat-Európa védőpajzsa lett. Ugyanazok a városok, amelyek a X. században így imádkoztak: *A magyarok nyilaitól ments meg, Úram, minket*, a XI. századtól a magyar vitézség védőbástyája mögé húzódtak. Ha egymással nem háborúztak, békében virulhattak, gazdagodhattak, miközben minket évszázadokon át dúlt, égetett, rabolt, gyilkolt kun, besenyő, tatár és török.

Mikoron méglen gyermekded volnál...

István királynak 40 évig nem akadt méltó utóda. A trónviszályok miatt Béla herceg, későbbi magyar király és Richéza, lengyel hercegnő épp Lengyelországban tartózkodott, amikor 1046-ban megszületett második fiuk, László. Atyjától vitézséget, anyjától vallásos lelkületet örökölt.

Szinte gyermekfejjel vett részt apja, Béla és nagybátyja, András összecsapásaiban. I. András király halála után rövid ideig I. Béla, majd András fia, Salamon került a trónra.

Ekkor törtek be az úzok (fekete kunok). 1068-ban a cserhalmi ütközet ifjú hőse László herceg volt. Bár súlyos sebet kapott, üldözőbe vett egy kun vezért, aki magyar leányt rabolt. Legyőzte, és a leányt kiszabadította. 22 évesen legendás hős lett.

Hogy hívták Szent László lovát?

1074-ben, a mogyoródi csatában László vitézsége és hadvezéri tehetsége segítette győzelemre bátyját, Gézát, aki át is vette a hatalmat Salamontól. A Szent Koronát azonban Salamon nem adta át, így I. Géza homlokára egy görög korona került. Nem sokáig. Amikor három év múlva meghalt, az ország nem Salamont, hanem Lászlót akarta királynak.

● A Szent Korona téged méltán illet

A haditettei miatt „hírneves és főnemes” László nem a hatalomért, hanem az ország védelméért fogadta el a trónt. 1077-től uralkodott, de csak 1081-ben koronázták meg, amikor Salamon behódolt, és átadta a koronázási jelvényeket.

I. László király uralkodásra termett. Nemcsak szálfá természetével, rendkívüli testi erejével és vitézségével magasodott kortársai fölé, hanem erkölcsi nagyságával, emelkedett lelkületével, hadvezéri és diplomáciai tehetségével is.

Első dolga volt, hogy rendet teremtsen az országban, és megerősítse a végeket. Megszervezte a közigazgatást, minden település élére bírót állított. Ő kezdte el a 72 vármegyéből álló vármegyei rendszer kiépítését. Szigorú de igazságos törvényeit három könyvbe foglalta. Keményen büntette a lopást, az erkölcstelenséget, megerősítette a királyi és az egyházi hatalmat.

Az egyház bőkezű támogatója volt, templomokat, apátságokat, kolostorokat építtetett, és ajándékozott meg birtokkal. Szlavóniában megalapította a zágrábi püspökséget, Váradon és Gyulafehérváron székesegyházat építtetett.

1083-ban – pápai jóváhagyással – maga avatta szentté István királyt, Imre herceget, Gellért püspököt, András és Benedek remetét, magyar szenteket állítva ezzel népe elé példaképnek.

Külpolitikája a magyar érdeket és az igazságot szolgálta. A pápa és a német-római császár viszályában a pápa oldalán állt, de neki sem tett hűségesküt, megőrizte Magyarország függetlenségét.

A szövetségkeresés jegyében vette feleségül 1078-ban Adelhaid sváb hercegnőt. Egyik leánya a kijevi herceg felesége lett, a másik, Piroska II. Komnénosz János, bizánci császáré. Piroska kolostort és 50 ágyas kórházat alapított. Mind az ortodox, mind a katolikus egyház szentként tiszteli.

Mi a Piroska császárné bizánci neve?

Magyarországot meggyarapította

László bátor, harcias király volt. Nemcsak az ellenséget verte ki több ízben az országból, hanem hódításokkal növelte királyságát. Visszaszerezte egy részét annak, ami hajdan Atilla, majd Árpád fennhatósága alatt volt. 1092-re meghódította Horvátországot. Miután elfoglalta a Szerémséget és Belgrád várát, felvette a Moesia (a mai Szerbia és Bulgária) királya címet.

A Magyar Királyságot erősítette azáltal, hogy hadat viselt orosz, lengyel, cseh földön. A Szentföld felszabadítására már nem indulhatott el, mert a cseh hadjáratban megbetegedett, és 1095. július 29-én meghalt. Előbb Somogyvároton temették el, majd Nagyváradon, az általa építtetett székesegyházban. 1192-ben III. Béla király szentté avatta.

Szent kerályok közt drágalátós gyöngy

Azt hogy László a lovagkirály eszményképe lett, nemcsak ötven éves korában is megőrzött testi erejének, harcban való jártasságának, legendás bátorságának köszönhető, hanem mély vallásosságának és erkölcsi tisztaságának is.

Lehet valaki harcos és szeretetet hirdető keresztény egyszerre? Ezen maga is sokat vívódott. Egyik levelében így vall: *Bűnös ember vagyok, mivel nincs lehetőség a földi hatalomban sáfárkodni igen súlyos bűnök nélkül.*

1091-ben, miközben a király Horvátországban viselt hadat, a kunok betörték, és rettentő pusztítást végeztek a keleti országrészben. László népe védelmére sietett, legyőzte, illetve rabul ejtette az egész kun sereget. A legenda szerint a csata hevében így kiáltott: *Atyámfiai! Ne öljük meg ezeket az embereket, hadd éljenek, ha megtérnek!*

Oroszlánként harcolt, és remeteként imádkozott. Legendák sora szól imáinak csodás meghallgatásáról. Isten segítségével szomjazó katonáinak lándzsájával a sziklából vizet fakasztott. Kiröpített nyílvevője megmutatta, melyik fű gyógyítja meg járványtól pusztuló seregét. Üldözői előtt hirtelen szakadék nyílt meg. A kunokat kergető seregét megállásra csábító pénz kővé változott.

Hogy hívják a Szent László megmentő szakadékot, hát a kővé vált tallérokat? Mit gyógyít meg Szent László füve?

A csodák halála után is folytatódtak. Sírja zarándokhely lett. A koponyáját rejtő díszes mellszobor (herma) oltalmazta a harcosokat, és igaz esküre készítette a pereskedőket.

Szent László tiszta lélekkel emelte magasba pajzsán, zászlaján a keresztet és az Árpád-sávokat: a Jézusi szeretet-hitet és az ősi hagyományt. Egyszerre volt keresztény lovagkirály és a magyar nemzet hőse. Ő Erdély, Nagyvárad és minden magyar katona védőszentje.

Fiúk, akár fegyverrel, akár karotok, eszetek munkájával indultok majd harcba, győzni fogtok, ha őt hívjátok segítségül. Miként a tatárok által szorongatott székelyek szavára, kiszáll kősrájából, és ott küzd majd igaz ügyetek oldalán... *Ám a lovat és lovagját élő ember nem láthatja. Csodálatos! – de csodákat szül az Isten akarata.*

Zsigmond Emese

- **Novemberi megfejtések:** László Gyula rajzán a hét vezér tanácskozik. Mőgöttük fegyvereik: íj, nyíltartó tegez, szablya, az övükön tarsoly van. Ma nagy és nehéz csomagokkal utazunk, és bizony sok fölösleges dolgot viszünk magunkkal. A monda szerint a Lech-mezei csatában vesztes Lehel vezér utolsó kívánsága az volt, hogy kürtjébe fújhasson. Agyoncsapta vele Konrád császárt, azt kiáltva: „Elöttem méz, és szolgám leszel a másvilágon.”
- **Nyertesek:** Várvédő Ákos, Nagybánya; a nagyváradai Juhász Gyula Iskola III. osztálya; a csikkozsmási III. osztály.